

Дан шести – ЗАБАВА ЗА БОРИСА • Прешерново позориште Крањ и Градско позориште Птуј Словенија

МЕТАФОРА О ОБОГАЉЕНОСТИ СВЕТА

Редитељка Снежана Тришић

Последњег, шестог дана на репертоару Јоаким Интер Феста 14. била је представа рађена по тексту славног аустријског писца Томаса Бернхарда „Забава за Бориса“ коју је режирала Снежана Тришић а у копродукцијском извођењу словеначких кућа Прешерновог позоришта из Крања и Градског позоришта Птуј.

Представе редитељке Тришић и раније су учествовале на Јоаким Интер Фесту а 2014. године добила је и награду за најбољу режију Јонесковог „Носорога“ у извођењу кикиндског Народног позоришта.

О актуелности Бернхардовога комада насталог пре више деценија а који је селектор и уметнички директор фестивала Слободан Савић читавајући га у данашњи тренутак окарактерисао као „фашисоидни неолиберални капиталистички хендикеп“ она каже:

- Овај текст је драма која се бави метафором о обогатењу читавог света коју ми можемо препознати као у словеначком друштву, тако и у нашем. То су референце које, на жалост, важе данас за свако друштво у овом времену, систему и читавом свету. Као у најбољим Бекетовим драмама из опуса апсурда, мада би се Бернхардово дело могло назвати „мрачним апсурдом“, човек се ставља у један положај беспомоћи али са обавезном ауторовом иронијом и цинизмом чак и према том човеку. Он нема емпатије и сажалења чак ни према њему. Он је циничан према том нашем положају у коме смо сви до те мере обесправљени али и одговорни за ту своју позицију. То је наш

део одговорности због чега смо сви ми „инвалиди“. Зато смо сви ми данас у неким тим „колицима“ и никада не правимо баш ни најмањи корак напред у наки бољи свет, у боље друштво, нови и праведнији ситем вредности, експлицитна је Снежана Тришић.

Такође, она када је у питању представа „Забава за Бориса“ истиче специфичност процеса рада на овој представи.

- То су увек нека општа места и ја не волим о томе да причам, али, овог пута процес рада на представи је био заиста одличан. Ансамбл у овом позоришту, а то генерално важи за већину њихових театарских кућа, је био не само посвећен и вредан, спреман да иде до краја у сваком смислу. Код њих никада није било никаквог избегавања или претварања пред свим захтевима и проблемима који би искрсли на проби. Наравно да нам је Симон Шербинек ту био од велике помоћи са својим болним, личним искуством јер је инвалид већ скоро две деценије. Он је врло отворена разговарао са нама на пробама о свим својим проблемима и положају хендикепираних људи у друштву. Све у свему сјајан процес, посвећенички са пуно дисциплине и рада, закључује редитељка.

Глумац Симон Шербинек (к.г.) који тумачи улогу Бориса, дипломирани глумац који је после академије доживео несрећу и ампутиране су му ноге.

- Представа је о инвалидима, али њена поента је да је читаво данашње друштво инвалидно. Не банално и само физички, као људи са телесним хендикепом,

већ смо сви ми духовни богаљи. Читав свет иде у том смеру, на коме су људи изгубили однос према другим људским бићима, према друштвеној заједници, да им уопште нешто заиста значи и да им је стало до тога. Такође, посебно апострофирамо још једну појаву данашњице, све те добротворне организације и фондације, богате људе који, као, наводно помажу људе који су угрожени, јасно је да то раде само из разлога самопромоције и јефтине рекламе. Никома до њих није заоста стало да оних, угрожених којима помажу, истиче он.

По њему Бернхард, као аутор комада који је стварао у другој половини прошлог века, критиковао је аустријско друштво, као националсоцијалистичко и католичко које је направило огромно зло у свету.

- Е, данас је свако друштво такво. Код Бернхарда имамо сарказам, цинични однос према таквим друштвеним појавама, док са друге стране у данашњем друштву јасно видимо читаве покрете и заједнице, сасвим легитимни, које су буквално против свега што је добро. Пропагирају само зло. И код нас у представи, баш због тога и има нешто хумора али је он жалостан, каже наш саговорник, додајући да је представа тако и постављена да представља неку врсту „огледала“ у којој се може погледати и препознати сваки њен гледалац.

- Колико год је природан страх човека да не постане инвалид, пак и када то ниси шта си уопште урадио са тим? Да ли уопште нешто радиш да се промени стање у друштву. Не! Зато и желимо да ту поруку пренесмо гледаоцима, закључује он.

БИЛТЕН

Јоаким Интер Фест 14 • број 7 • 14. октобар 2019.

Саопштење жирија 14. Јоаким Интер Феста

ГРАН ПРИ „МЕДЕЈИНИМ ДЕЧАЦИМА“

Гран при „Јоаким Вујић“ за најбољу представу у целини додељујемо представи „Медејини дечаки“ у режији Андреја Мажерија, позоришта Аполо 111 из Букурешта.

Рафинираним позоришним средствима аутори тумаче мотиве Еурипидове трагедије, доносећи не само ново разумевање мита, него и аутентичан доживљај актуелног односа Европе и света. Представа носи снажан друштвени ангажман, али делује и на интимном, емотивном плану и плени типично позоришним парадоксом: да се лик Медеје доживљава у свој сложености и пуноћи - у извођењу мушкарца, односно мушког ансамбла.

Сваки елемент представе има артикулисану драматургију и доприноси стварању упечатљиве и динамичне приче о жртвованој Медејиној деци - чију коб изгледа да и даље носимо.

Младост ауторске екипе у комбинацији са талентом, радозналешћу и спремношћу за експеримент, али и ерудицијом и зрелешћу, доноси нову веру у потенцијал и значај позоришне уметности данас.

Специјалну награду града Крагујеваца додељујемо Ведрани Божиновић за рад на драматургији представе „Хасанаганица“ Новосадског позоришта / Ујвдеки Сзинхаза. У сложеном, можда чак и незахвалном задатку да се ухвати у коштац са једном од најчувенијих народних песама, и драматизацијама које су већ постале класика, а да у исто време отвори жесток дијалог са данашњим временом и Хасанаганицама и Хасанагама око нас и у нама, Ведрана Божиновић заправо је истакла значај драматурга у процесу стварања савременог позоришта.

Томислав Чадеж
Анђелка Николић
Петар Денчев, председник

14. октобар 2019. године
Крагујевац

Ј О А К И М И Н Т Е Р Ф Е С Т 1 4 • Ф О Т О